

Årsrapport

for NORTØMMER FSC™ – gruppe.

(FSC – C103857)

2013

Introduksjon.

NORTØMMER har i 2010 - 2011 etablert en gruppe av eiendommer for felles FSC™-sertifisering. Gruppen fikk sertifikat første gang 28. mars 2011.

FSC-gruppen som organiseres av NORTØMMER består pr. 1. januar 2014 av følgende eiendommer:

Eiendom	Kontaktperson	Kommune for hoved-kontor	Nett-adresse	Areal totalt	Areal produktivt.
Løvenskiold Fossum	Sten Roger Thorstensen	Skien	www.lfossum.no	330.000 da	220.128 da
Losby Bruk ANS	Erling Bergsaker	Lørenskog	www.losbybruk.no	44.000 da	39.440 da
Fritzøe Skoger	Eivind Skurdal	Siljan	www.fritzoe-skoger.no	562.000 da	428.000 da
Goplerud Skog	Nils Magnar Goplerud Rygg	Sør-Aurdal		13.000 da	7.000 da
Sum				949.000 da	696.568 da

Ettersom vi ennå ikke har noen nasjonal FSC-standard i Norge, er gruppen sertifisert i henhold til generisk FSC standard, definert av Soil Association Woodmark. Gruppen har etter 2011 hatt årlige eksterne revisjoner, inklusive en ekstern revisjon i 2013, gjennomført av Orbicon ved Karina Kitnæs. Her ble begge involverte eiendommer revidert, samt NORTØMMER sitt arbeid med organisering og oppfølging av gruppen.

Aktivitet 2013

Avvirkning.

Eiendom	Samlet avvirkning 2013	Gjennomsnittlig Avvirkn. siste 5 år	Tilvekst	Sag-tømmer 2013	Massevirke 2013	Energivirke 2013
Løvenskiold Fossum	41222 m3	40000 m3	94000 m3	21993 m3	16939 m3	2290 m3
Losby Bruk ANS	3059 m3	2643 m3	15100 m3	1381 m3	1427 m3	251 m3
Goplerud Skog	2992 m3	500 m3	2259 m3	1414 m3	1531 m3	47 m3
Fritzøe Skoger	62767 m3	62970 m3	158000 m3	37705 m3	17638 m3	7424 m3
Sum	110040 m3	106113 m3	269359 m3	62493 m3	37535 m3	10012 m3

Avvirkning fordelt på treslag

Eiendom	Samlet avvirkning 2013	Gran	Furu	Løv (Bjørk)
Løvenskiold Fossum	41222 m ³	33547 m ³	4125 m ³	3550 m ³
Losby Bruk ANS	3059 m ³	2481 m ³	327 m ³	251 m ³
Goplerud Skog	2992m ³	2945 m ³	-	47 m ³
Fritzøe Skoger	62767 m ³	53441 m ³	1798 m ³	8495 m ³
Sum	110040m ³	92414m ³	6250 m ³	12343 m ³

Bruk av kjemiske sprøytemidler var i 2013, begrenset til bruk av Glyfosat (Roundup. 656 da er sprøytet. Anvendt sprøytemengde har vært ca. 240 l konsentrert sprøytemiddel, utspedd til ca. 3440 l total væskemengde (ikke konsentrat). Av det sprøytete areal er 192 da veikantsprøyting, utført med traktor. De øvrige speøytinger (464 da) er gjennomfrøt med helikopter. Alle sprøyting fra luften er gjennomført etter offentlig godkjenning av hvert felt.

All sprøyting er foretatt på eiendommene Fritzøe Skog og Løvenskiold Fossum, og gjennomført i løpet av august 2013.

I tillegg er Rotstop (biologisk middel) benyttet ved avvirkning og tynning, med totalt 3,5 kg.

Skogens tilvekst, foryngelse og generelle tilstand.

Tilveksten på eiendommene er som det fremgår av matrisen ovenfor samlet 269.400 m³ som i gjennomsnitt utgjør 0,39m³ pr da og år. Tilveksten er klart høyere enn den årlige avvirkning, og har økt de siste årene. Nivået på tilveksten er preget av stor andel skog i den alterklasse som gir høyest tilvekst, og kan være noe høyere enn hva som kan opprettholdes på lang sikt.

Alle eiendommene har skogbruksplan. De 3 største eiendommene har planen i en databaseløsning knyttet til digitalt kart. Plan og kart oppdateres rutinemessig, for å ha oversikt over ressurs situasjonen, nødvendige skogkulturtiltak og å unngå avvirkning ut over produksjonsgrunnlag. Der planen ikke ligger digitalt, blir denne oppdatert manuelt.

Uplantede arealer eller arealer hvor naturlig foryngelse ennå ikke er etablert (h.kl. 1) på eiendommene følges opp fortløpende. På eiendommene totalt er andelen h.kl. I i interвалlet 0,1 til 3 %, som er klart innenfor normalt omfang, sett i forhold til normal ventetid fra hogst til planting. Problemet med snutebilleskader på ungskog er økende og enkelte av eiendommene, blant annet Losby Bruk, må gå systematisk over pantefeltene med suppleringsplanting for å få kompensere for avgang på grunn av snutebiller. Det benyttes planter behandlet med Merit Forest, men vi følger utviklingen av alternative

behandlinger, blant annet voks eller lim blandet med sand, for å kunne fase ut bruk av insekticider på dette området. På Løvenskiold Fossum og Fritzøe skoger er beite-skader på ung granskog fra hjort et økende problem.

HCVF arealer.

Eiendommene har følgende omfang av HCVF-arealer:

Eiendom	Totalt areal HCVF	Areal hvor ingen hogst tillates	Areal hvor det kan tillates noe hogst	HCVF arealets andel av samlet areal
Løvenskiold Fossum	45595 da	45595 da	-	14 %
Losby Bruk ANS	5114 da	4116 da	998 da	11,9 %
Goplerud Skog	1302 da	976 da	326 da	10 %
Fritzøe Skoger	68803 da	67103 da	1700 da	12,2 %
Sum	120814 da	117790 da	324 da	12,7 da

Arealene er i løpet av siste halvår 2011 og første halvår 2012 systematisk sjekket ut på ortofoto. I tillegg er en andel av arealene besøkt i felt, i samsvar med de overvåkingsplaner som er laget for eiendommene. Resultetene viser at områdene er intakt. Det er ikke registrert vesentlige feilhogster, og heller ikke andre uforutsette hendelser som påvirker artsmangfoldet.

Eiendommene og sammensetningen av HCVF arealene er nærmere beskrevet i eiendommenes landskapsplaner som i sin helhet er lagt ut på eiendommenes hjemmesider.

Sammensetning og observerte endringer i flora og fauna.

Faunaen på eiendommene følges opp gjennom systematisk viltpleie, som følger av forvaltningsplaner for bl.a. elgforvaltningen. Dette er nødvendig for å balansere elgstammen med det beitetrykk som skogene tåler. For dette formål gjennomføres systematiske prøveflatebaserte registreringer av de viktigste arter for elgbeite. Ny slik taksering er gjennomført på Losby Bruk i 2013, og ny forvaltningsplan er laget. Dette er også viktige arter for annet dyreliv og biologisk mangfold generelt. For Losby er det videre etablert ulverevir, som vesentlig påvirker populasjonene av elg og bever.

Utviklingen i dyrevekter registreres på eiendommene fra hver jakt for å følge opp kodingsplanen til viltstammen.

For Losby Bruk var i 2012 kalvevektene 64 kg slaktevekt, og i 2013 51 kg. For Løvenskiold Fossum var vektene 57 kg.

Løvenskiold Fossum og Fritzøe skoger har tatt initiativ til og startet opp et forskningsprosjekt for å se nærmere på hvorfor dyrevektene utvikler seg slik de gjør, hva som kan gjøres for å opprettholde

vektene, og om foring kan være et aktuelt tiltak. Dette er gjennomført i samarbeid med Østlandsforskning og Høyskolen i Hedmark.

Dette hadde som hovedkonklusjon:

Hovedkonklusjonen er at ved gitte og konstante beiteskader var fôring av elg med silo gjennom vinteren robust og solid økonomisk lønnsomt. Dersom beiteskadene skal ytterligere reduseres må også andre tiltak settes inn. Elgfôring betinger langsiktig robust støtte fra elgregionen. Man bør finne økonomiske fordelingsnøkler og overvåke beitepress og elghelse.

Utviklingen i flora for øvrig følges opp gjennom oppfølgingen av HCVF-områdene som er de viktigste arealer for ivaretagelse av biologisk mangfold. Det mest sentrale element i denne oppfølgingen er å registrere at de er intakt og at de ikke har vært berørt av feilhogster eller uforutsette hendelser.

I samarbeid med lokale ornitologer får flere av eiendommene, blant annet Løvenskiold Fossum overvåket faunaen, spesielt fuglestammen på hele eiendommen. Rapporten beskriver situasjonen for et stort spekter av arter. Det siteres fra denne rapporten (2012):

De to – tre siste vintre med sterk kulde og snø langt nedover i Europa, har desimert mange trekkfugler som også har sine hekkinger L / Fs skoger. Musevåk, fjellvåk, tårnfalk, rugde, tornskate m. m. og en rekke småfuglarter har blitt hardt rammet, og det kan ta mange år før bestandene bygger seg opp igjen.

Generelt sies det i rapporten at vilthensynene på eiendommen er bra, og blitt mye bedre enn de tidligere har vært.

På Losby Bruk har det de siste årene vært spesielt fokus på å legge forholdene til rette for rødliste-arten Sinober bille. Denne arten er registrert på eiendommen, som ett av få steder i Norge. Vi har i samarbeid med biolog i kommunen og forsker fra Norsk Institutt for Natuanalyse laget en plan for og gjennomført en del konkrete tiltak for å fremme livsvilkårene for arten. Det er usikkerhet knyttet til hva som er de mest effektive tiltak. Ulike tiltak er gjennomført. Effekten blir fulgt opp, men det er foreløpig for tidlig å trekke konklusjoner. Dette arbeid startet i 2011, og har fortsatt til 2013.

På Losby er det videre registrert at ulv har etablert seg på eiendommen med reproduksjon i 2013. Det er fra eiendommen sendt inn informasjon om obserasjoner og møkk, til statens naturoppsyn og offentlig rovviltforvaltning, og for øvrig holdt god og åpen dialog med forskningsprosjekter som overvåver både ulv- og gaupe-populasjonen i området.

Ingen større skader på skogene er registrert i 2013, fra verken vind, brann eller insekter.

Ivaretagelsen av skogens biologiske mangfold for øvrig blir i tillegg til arealene avsatt til HCVF-arealer, fulgt opp gjennom FSC-kravene til den operative skogsdrift. Det gjennomføres internkontroller av virksomheten på eiendommene, for å følge opp at kravene følges opp i den praktiske gjennomføring. Vi har som en del av NORSKOG i løpet av 2013 fullført et FoU prosjekt i samarbeid med Norsk Institutt for Naturanalyser. Rapporten ligger nå tilgjengelig på www.skoginfo.no/fagstoff/prosjekter. Vi har særlig sett på effektiviteten av disse hensyn i forhold til bevaring av biologisk mangfold. Blant konklusjonene er et

hesyn til nøkklebiotoper, kantsoner mot vann og myr, samt gjensetting av grupper av livsløpstrær, gir livsmiljø for rødlistede arter av biller og vedlevende sopp, i omtrent samme grad som reserevater.

Kommunikasjons med omverden.

Alle eiendommene har i løpet av 2013 gjennomført kommunikasjonstiltak med andre brukergrupper.

Eksteren henvendelser relatert til skogforvaltningen loggføres på eiendommene og rapporteres. Det er samlet loggført 8 henvendelser, hvorav en gjelder hogst av reitre som følge av feilmerking i offentlige baser, en gjaldt kvist i tursti etter hogst, 2 gjalt spørsmål om forhold knyttet til MiS. De øvrige var nkelere spørsmål om tillatelser eller bistand. Alle saker oppfattes å være besvart og klarert ut.

Den sosiale påvirkning av virksomheten i 2013 oppfattes ikke å skille seg fra det generelle bildet som er belyst i gruppens analyse av sosial påvikning, hvor hovedpunktene gjengis nedenfor:

Skogbruksaktivitet på eiendommene	Det hogges totalt sett vesntlig lavere volum enn tilvekst, og volum og CO2 binding økes på alle eiendommer. Alle eiendommer bidrar til lokal forsyning av "kortreist" ved.
Årlig kommunikasjon på eiendomsnivå med aktuelle eksterne brukergrupper.	Gjennomgående god kommunikasjon. 3 av eiendommer driver areal i mye brukte turområder, hvor det tas en del hanyn og liten koflikt registreres.
Årlig jakt- og fiskeaktivitet på eiendommene.	Jakt og fiskeforvaltningen totalt sett oppfattes å være bærekraftig. Bortsett fra elgjakt, som av naturlige grunner ikke kan være åpent for alle, er det god tilgjengelighet for for jakt og fiske for allmenheten på eiendommene.
Utmarkstilbud for øvrig på eiendommene i gruppen.	Det er god tilgang for allmenheten på eiendommene.

Oslo 16. juni 2014.

NORTØMMER

Erling Bergsaker